

GYVENIMAS PRIE RYTINĖS LIETUVOS SIENOS

Švenčionių ir Ignalinos rajonų savivaldybių
kasdienybė ir
džiaugsmai

2-7 p.

Švenčionių rajono savivaldybės meras Rimantas Klipčius (*kairėje*)
ir Ignalinos rajono savivaldybės meras Laimutis Ragaišis susitiko Švenčionyse
prieš respublikinę ansamblių vakaro šventę ir apsikeitė dovanomis.

SKUODO RAJONO ISTORIJA NĖRA TIK PRAEITIES FAKTAI

8-9 p.

PERPUS PIGESNĖ „ŽALIOJI“ ELEKTROS ENERGIJA SAVIVALDAI IR SAVIVALDYBIŲ ĮMONĖMS

22 p.

LSA ŠVENČIA 30 VEIKLOS METŲ SUKAKTĮ

23 p.

GYVENIMAS PRIE RYTINĖS LIETUVOS SIENOS

Vaistažolių sostinė Švenčionys svečius pasitinka levandų pieva.

Rimantas KLIPČIUS
Švenčionių rajono savivaldybės meras

ŠVENČIONIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖ

Su Švenčionių rajono savivaldybės meru Rimantu Klipčiumi kalbamės apie saugumą, gyvenant prie rytinės šalies sienos, Vyriausybės dėmesį šiems regionams, įgyvendinamus projektus bei regioninę politiką.

Gerb. mere, kaip juokavote per šventę, Švenčionių rajonas yra atsisigriebęs veidu į Lietuvą, o nugara stovi į Lietuvos, ES ir NATO rytinę sieną. Kaip vertinate tos sienos saugumą esant gan sudėtingai geopolitinei situacijai?

Rytinės Lietuvos sienos saugumą vertinu itin teigiamai. Mūsų valstybės tarnybos veikia efektyviai ir koordinuotai, o savivaldybė palaiko nuolatinį ryšį su atsakingomis institucijomis. Šis glaudus bendradarbiavimas leidžia greitai reaguoti į galimas grėsmes ir užtikrinti stabilų saugumo lygį pasienio teritorijose.

Pastaraisiais metais Lietuva susidūrė su ne viena krize, tarp jų ir su migracijos spaudimu iš rytinės pusės. Šie iššūkiai tapo svarbiu išbandymu mūsų valstybinėms institucijoms, tačiau tuo pačiu ir parodė, kad gebame veikti vieninai, greitai priimti sprendimus ir tinkamai koordinuoti veiksmus, užtikrinant saugumą.

Fizinis pasienio barjeras, kuris buvo įrengtas siekiant užkirsti kelią nelegaliai migracijai ir kitoms grėsmėms, ženkliai prisidėjo prie saugumo užtikrinimo. Tvorą palei sieną ne tik padidina fizinį apsaugos lygį, bet ir veikia kaip prevencinė priemonė, atgrasanti nuo neteisėtos veiklos.

Manychiau, kad rytinė Lietuvos siena šiuo metu yra saugi. Institucijų bendradarbiavimas, tinkamas pasirengimas galimoms krizėms ir fizinės apsaugos priemonės sudaro tvirtą pagrindą mūsų šalies saugumui užtikrinti.

Kokių Seimo, Vyriausybės sprendimų pasigenda paribio rajonai?

Geopolitinė situacija šiandien vis labiau veikia ne tik valstybės saugumo politiką, bet ir regioninę plėtrą bei savivaldybių konkurencingumą. Pasienio savivaldybės, ypač esančios rytinėje Lietuvos dalyje, palyginti su kitais šalies regionais, dėl savo geografinės padėties neretai susiduria su papildomais iššūkiais.

Pasienyje esantys regionai dažnai patiria tam tikrų neigiamų įvaizdžio pasekmių – neretai vyrauja istoriškai susiformavusios baimės, kurios kelia įtampą, stabdo investicijas ir mažina vietos verslo galimybes. Tai daro tiesioginę įtaką konkurencingumui.

Atsižvelgiant į tai, ypač svarbus tampa konstruktyvus dialogas tarp centrinės valdžios, regioninių institucijų ir vietos bendruomenių. Pasienio regionams turi būti skiriamas didesnis politinis ir finansinis dėmesys – ne tik reaguojant į saugumo klausimus, bet ir plėtojant ilgalaikę švietimo, socialinės integracijos ir ekonominės paramos strategiją.

Viena iš svarbiausių sričių – tai bendruomenės švietimas ir atsparumo dezinformacijai stiprinimas. Pasienio gyventojai dažnai susiduria su informacinėmis provokacijomis iš rytų kaimynystės, todėl būtini nuoseklūs ir kryptingi švietimo sprendimai, padedantys stiprinti kritinį mąstymą, pilietiškumą ir visuomenės atsparumą manipuliacijoms. Tai

ne tik nacionalinio saugumo klausimas, bet ir ilgalaikės visuomenės sanglaudos pagrindas.

Kita aktuali problema – infrastruktūrinė ir finansinė nelygybė. Pasienio savivaldybių verslai dažnai susiduria su apribojimais pretenduoti į tas pačias paramos programas, kurias gauna centrinėje ar vakarinėje Lietuvos dalyje įsikūrusios įmonės.

Manychiau, būtina peržiūrėti esamą regioninės politikos modelį ir įvertinti galimybę taikyti kompensacinius mechanizmus. Tam tikros savivaldybės, kurios dėl administracinio priskyrimo atsiduria iš esmės skirtingose ekonominėse ir socialinėse sąlygose, neturėtų patekti į „spąstus“, kai joms tenka susidurti su didesniais iššūkiais, bet gaunant mažesnę valstybės paramą.

Mano įsitikinimu, visos institucijos – tiek vietos, tiek nacionalinės – turi dirbti išvien, kad šie skirtumai būtų sumažinti. Tai reikalauja ne tik politinės valios, bet ir strateginio požiūrio į tai, kaip užtikrinti, jog pasienio regionai būtų vertinami ne kaip problema, o kaip galimybė – tiek ekonominė, tiek socialinė, tiek geopolitinė.

Iš savivaldybės puslapyje skelbiamos informacijos galima suprasti, kad pastarieji metai Švenčionių rajone turtingi naujais objektais. Papasakokite apie juos ir kitus savivaldybės įgyvendintus projektus?

2024 m. išskirtinis dėmesys buvo skirtas vandentvarkos infrastruktūros plėtrai. Įgyvendinti reikšmingi projektai ne tik pagerino

esamą infrastruktūrą, bet ir ženkliai prisidėjo prie gyvenimo kokybės gerinimo – gyventojams atsirado realios galimybės prisijungti prie naujai įrengtų vandentiekio ir nuotekų tinklų. Vienas svarbiausių šios srities projektų – „Pabradės miesto nuotekų valymo įrenginių praplėtimas“. Jo tikslas – padidinti valymo įrenginių pajėgumus nuo 920 m³/d iki 1950 m³/d, užtikrinant ne tik gyventojų, bet ir Pabradės kariniame poligone susidarančių nuotekų tinkamą išvalymą. Įgyvendinant projektą taip pat suremontuota pagrindinė nuotekų siurblinė Vilniaus g., Pabradėje. Rekonstrukcijos metu pastatyti arba atnaujinti svarbūs valymo įrenginių objektai, nutiesti nauji technologiniai vamzdiniai.

Intensyvūs darbai vyko ir kelių infrastruktūros srityje – buvo atnaujinami rajono keliai ir gatvės, o teigiami pokyčiai juntami visoje Švenčionių rajono teritorijoje. 2024 m. buvo atlikti reikšmingi vietinės reikšmės kelių ir gatvių remonto darbai. Atnaujinta 11,87 km asfaltbetonio dangos, tarp jų – Vidžių kelias Švenčionių mieste, Malūno g. Pabradėje, baigta Klevų g. rekonstrukcija Švenčionėliuose. Atlikti svarbūs remonto darbai ir kaimiškose vietovėse: atnaujinta 5,35 km kelio atkarpa Pažeimenė–Gužiai–Katelninkai bei 1,2 km kelio atkarpa Vaikučiai–Gražuliai.

Reikšmingi pokyčiai įvyko švietimo ir kultūros srityse. Baigtas Nalšios muziejaus senojo pastato kapitalinis remontas. Didelis dėmesys skirtas ir rajono ikimokyklinėms įstaigoms – modernizuojamos ugdymo erdvės, siekiant užtikrinti saugią ir jaukią aplinką mažiausiems gyventojams. Sporto rėmimo fondo ir savivaldybės lėšomis Mokyklos gatvėje įrengta lauko treniruoklių ir gimnastikos erdvė su gumine danga, atnaujinta šalia esanti aikštelė, pastatyta kamuolio gaudyklė ir virvinė karstykėlė. Skatinant fizinį aktyvumą, organizuoti sporto užsiėmimai įvairioms amžiaus grupėms.

Rajone skatinama turizmo plėtra ir didinamas paslaugų patrauklumas. Kalтанėnuose sukurta aplinkai draugiška skaitmeninė turizmo infrastruktūra: įrengta saulės elektrinė, ekologiška kemperių aikštelė su poilsio pastatu ir išmaniąja pirtimi, valdymas nuotoliniu būdu, vaikų žaidimo aikštelė, atliekų rūšiavimo konteineriai, automobilių stovėjimo aikštelė bei trys kemperių vietos. Sukurta maisto produktų, prekių ir paslaugų (edukacinių, pažintinių) turizmo programų ir veiklų dalinimosi platforma.

Švenčionių rajone gerinama gyventojų sveikatos priežiūra. Didinant paslaugų kokybę

Švenčionių rajono savivaldybės vadovai (iš kairės) vicemeras Erikas Demidovas, meras Rimantas Klipčius, vicemerė Violeta Čepukova ir administracijos direktorė Jovita Rudėnienė pagerbė atvykusius svečius iš kariaujančios Ukrainos (centre) Chmelnickio regiono.

ir prieinamumą, ambulatorinių slaugos paslaugų namuose komanda aprūpinta elektromobiliu ir modernia medicinine įranga. Modernizuojama Švenčionių rajono sveikatos centro infrastruktūra.

Plėtojamos visuomenės sveikatos paslaugos, pritaikant jas gyventojų poreikiams ir didinant jų prieinamumą. Taip pat bus suformuota daugiadalykė specialistų komanda, į kurią įeis šeimos gydytojai, slaugytojai, atvejo vadybininkai ir kiti specialistai. Atvejo vadybininkai dirbs pagal „žaliojo koridoriaus“ principą, užtikrindami greitą ir efektyvų pacientų aptarnavimą.

Tęsimas projektas „Vilniaus apskrities unikalios skaitmeninės kapinių duomenų bazės sukūrimas, jos atvėrimas gyventojams ir laidojimo viešųjų paslaugų bei duomenų administravimo procesų skaitmeninimas“. Projektu siekiama perkelti į elektroninę erdvę visų rajone esančių 123 rajono kapinių inventarizavimo duomenis ir susijusias viešąsias paslaugas, atveriant visus duomenis gyventojams ir skaidrinant laidojimo ir kapinių administravimo procesus.

Daugelis Lietuvos gyventojų Švenčionių rajoną žino kaip kraštą, kuriame nuo seno gyvos vaistažolių rinkimo ir naudojimo tradicijos. Džiaugiamės pelnytai Švenčionimis suteiktu Lietuvos vaistažolių sostinės titulu. Turime ambicingą tikslą – netolimoje ateityje, įgyvendinus vieną iš pagrindinių funkcinės zonos projektų, pakviesti neabejingus atra-

dimo džiaugsmui keliautojus, gamtos ir kultūros objektų mylėtojus, lankytis Švenčionių rajone ne tik vaistažolių rinkimo čempionatų metu. Važiuodami ar eidami planuojamu įrengti pėsčiųjų-dviračių taku Švenčionių mieste ir negaišdami per daug laiko keliautojai kaip mat galės pasiekti Bėlio ežerą su visais Sirvėtos regioninio parko stebuklais. Kitoje tako pusėje – ne mažiau patraukli Cirkliškio dvaro teritorija su galimybe užkopti į Perkūno kalną. Būnančius šiose erdvėse lydės žydinčių vaistažolių aromatas. Stebinsime ne tik vaistažolių kiekiu! Kuo dar? Atvyksite ir įsitikinsite, kad buvo verta!

Tenka tik apgailestauti, kad 2022–2030 m. Vilniaus regiono plėtros plane nėra suplanuota nė vienos Regiono plėtros plano pažangos priemonės, skirtos kultūros srities investicijoms. Švenčionių rajone daug kultūros paveldo objektų – per 700 nekilnojamųjų ir kilnojamųjų kultūros paveldo vertybių, ypač daug archeologinio ir architektūrinio kultūros paveldo objektų, kuriems ypatingai reikalingos investicijos.

Taip pat nėra akimirkai neturime pamiršti, kas buvome, kas esame ir kuo norime būti. Šiuo metu ypatingai pasienio savivaldybėse aktualumo nepraranda kultūrinio tapatumo išsaugojimas.

Norisi tikėti, kad ateinančiu ES finansiniu periodu Kultūros ministerija skirs deramą dėmesį ir suplanuos investicijas į kultūros, kultūros paveldo ir kūrybinių industrijų sektorius.

Švenčionių rajonas šiemet vasaros sezoną pradėjo kartu su beveik 1000 ansamblių vakaro „Gyvybės medis“ atlikėjais. Šventę atidarė (iš kairės) kultūros ministras Šarūnas Birutis, meras Rimantas Klipčius ir Lietuvos nacionalinio kultūros centro direktorius Saulius Liausa.

Neseniai įvyko „Ansamblių festivalis“, į kurį atvyko ir kolektyvai iš savivaldybės partnerių. Kokios bendradarbiavimo su partneriais tradicijos klostosi?

Džiaugiamės tęstiniu ir sėkmingu bendradarbiavimu su Lietuvos nacionaliniu kultūros centru ir jo vadovu Sauliumi Liausa. Šiais metais Švenčionių rajono savivaldybės estradoje prie Bėlio ežero vyks ansamblių vakaro šventė – svarbus kultūros renginys, padedantis išlaikyti ir stiprinti ryšį tarp Nacionalinės dainų šventės organizatorių ir regionų gyventojų.

Tokios kultūros iniciatyvos suteikia galimybę gyventojams, kurie dėl atstumo ar kitų priežasčių negali dalyvauti respublikinėje Dainų šventėje, iš arti patirti šventės dvasią. Tai svarbus žingsnis skleidžiant mūsų tautinę kultūrą regionuose, puoselėjant tautinį šokį ir dainą, o svarbiausia – kuriant bendrystės ir vienybės jausmą.

Be kultūrinės reikšmės, šie renginiai prisideda ir prie atsparumo iššūkiams pasienio regionuose stiprinimo. Per kultūrą pasiekiamo gyventojus, vienijame bendruomenes ir stipriame regionų identitetą, kuris ypač svarbus rajono saugumui.

Esate Vilniaus regiono plėtros tarybos pirmininkas. Kiek priartėta prie žadėtos regionų stiprinimo politikos? Kokie projektai Vilniaus regione įgyvendinami?

Vilniaus regionas yra didelis ir įvairialypis – jį sudaro aštuonios savivaldybės, tarp jų ir didžiausias šalies miestas Vilnius, žiedinė Vilniaus rajono savivaldybė. Džiaugiamės, kad regione dirbame konstruktyviai ir siekiame ambicingų tikslų. Matome daug pozityvių bendradarbiavimo pavyzdžių tarp savivaldybių, o bendra veikimo kryptis leidžia tikėtis sėkmingos regiono raidos.

Savivalda turi labai didelių lūkesčių, susijusių su būsimos Regionų ministerijos formuojama politika. Iki šiol, planuojant Europos Sąjungos

ar nacionalines investicijas, regionų poreikiai dažniausiai buvo nustatomi ministerijose, tai yra centralizuotai. Naujai kuriama Regionų ministerija turėtų vadovautis kitokiais principais, siekdama, kad regionų plėtros prioritetai būtų nustatomi „iš apačios“, remiantis pačių savivaldybių bei Regionų plėtros tarybų iškeltais tikslais ir poreikiais.

Pasitikėjimo savivalda lygis vis dar ieškojimų kryžkelėje.

Pagrindinis Nacionalinės regioninės politikos tikslas – skatinti tolygią ir tvarią plėtrą visoje valstybės teritorijoje.

Vilniaus regionas 2022–2030 m. laikotarpiu investicijomis žada reikšmingai prisidėti prie ekonominių netolygumų mažinimo tikslo pasiekimo. Kaip vienas iš pagrindinių tikslų yra įvardintas ir kokybiškų bei prieinamų švietimo

paslaugų plėtojimo tikslas. Didelis dėmesys skiriamas socialinės atskirties mažinimui, neigiamo poveikio aplinkai švelninimui.

Šiandien jau galime pasidžiaugti pradėtais įgyvendinti švietimo srities, visuomenės sveikatos paslaugų gerinimo, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros projektais.

Svarbu paminėti ir tai, kad Vilniaus regione jau startavome ir su visoms regiono savivaldybėms aktualiais turizmo plėtros projektais.

Pagrindinis siekis regione, turint milžinišką turizmo potencialą, pakviesti bei paskatinti lankytojus atrasti naujus traukos objektus bei tolygiai keliauti po visą regioną.

Dėkoju už pokalbį.

Kalbino Martyna Mosevičiūtė

Pažintinis takas veda į įspūdingą Kačėniškės piliakalnį.

GYVENIMAS PRIE RYTINĖS LIETUVOS SIENOS

Laimutis RAGAIŠIS
Ignalinos rajono savivaldybės meras

IGNALINOS RAJONO SAVIVALDYBĖ

Ignalinos rajonas toliausiai į Rytus nutolęs Lietuvos rajonas, turintis beveik 78 kilometrų ilgio sieną su Baltarusija. Apie tai, kokie iššūkiai kyla paribio regionams, šios vasaros šventės, besiplečiančias turizmo galimybes, bendruomenių indėlį į rajono plėtrą ir kalbamės su Ignalinos rajono savivaldybės meru Laimučiu Ragaišiu.

Gerb. mere, liepos viduryje ignaliniečiai kviečia „atvaryti“ į Ignaliną. Kuo ketinama per šventę nustebinti svečius ir, be abejo, pačius ignaliniečius?

Šiemet Ignalinos miesto šventė vyks liepos 18–20 dienomis. Ignalintai – 159-eri metai. Kviečiame ir laukiame visų, kam Ignalina miela, kas nori puikiai praleisti laiką. Todėl ir šventės pavadinimas – VAROM Į IGNALINĄ! Liepos 18 dieną džiaugsimės jaukiu džiaz muzikos vakaru su žinomais muzikantais, taip pat pristatysime Ignalinos vidurvasario misteriją – teatralizuotą koncertą „Ratu ratai“. Kartu su Ignalinos liaudies šokių kolektyvais meninėje programoje pasirodys Vilniaus universiteto dainų ir šokių ansamblis „Ilevaras“, Vilniaus tautinių šokių ansamblis „Sietuva. Pagrindinė šventės dieną – liepos 19-ąją – organizuojama margaspalvė, orkestro ir šokėjų lydimą eiseną į miesto vasaros estradą prie Ilgio ežero, kur vyks Lietuvos scenos žvaigždžių koncertai, dangų nušvies lazerių šou, jaunimas galės pašėlti naktinėje diskotekoje. Džiaugiamės, kad savo pasirodymą dovanos ir ignaliniečių grupė „Spurr“. Dienos programoje – Miko Petrausko muzikos mokyklos mokinių ir mokytojų pasirodymai „Gatvės muzika“, Jurgitos Balkevičiūtės grafinių miniatiūrų darbų paroda. Bendradarbiaudami su Ignalinos kraštiečių klubu organizuojame miesto šventei skirtą respublikinį dailininkų plenerą „Ignalinos kraštas menininkų akimis“ ir darbų parodos atidarymą. Šventę užbaigsime sekmadienio Šv. Mišiomis, sakralinės muzikos programa Ignalinos bažnyčioje ir teatralizuotu

koncertu „Mitai ir legendos“ Paplovinio ežero saloje. Žinoma, vyks ir miesto šventei skirtos sporto varžybos, edukacijos, ekskursijos po Ignaliną ir kitos veiklos. Taigi pačiame vidurvasaryje susitikime prie Ignalinos ežerų!

Neseniai Ignalina įamžino „Bratkų“ atminimą, galbūt rajone atsirado ir daugiau naujų objektų, veiklų, turizmo galimybių?

Taip, ši skulptūra mums labai svarbi ir brangi. Ji įamžino kraštiečio Vytauto Šerėno atminimą. Bendrų pastangų dėka buvo įgyvendinta sena šviesios atminties paminklo autoriaus ignaliniečio skulptoriaus Jono Grundos svajonė. Ignalinos miesto skveras, kur pastatyta skulptūra „Sveikas gyvas, bratka“, atgijo ir tapo traukos vieta. Na, o tokių vietų turime daug ir tikrai gražių.

Kadangi didžioji mūsų krašto lankytinų objektų dalis yra Aukštaitijos nacionaliniame parke, tai pirmiausia siūlytume aplankyti jo širdį, geriausiu pasaulio kaimu pretenduojančią tapti Palūšę, ir būtinai užsukti į atnaujintą parko lankytojų centrą bei apžiūrėti interaktyvią ekspoziciją „Ežerų žmonės“, pasakojančią apie šio krašto istoriją, vietos tradicijas ir ryšį su vandeniu – nuo sielių plukdymo ežerais ir upėmis iki unikalių Sekminių tradicijų Meironų kaime. Palūšėje, Lūšių ežero pakrantėje, kuriamas unikalus nendrinų skulptūrų parkas. Šiemet pastatyta nauja skulptoriaus Alberto Danilevičiaus skulptūra „Lūšiukas“. Dabar toje vietoje galima pamatyti jau penkis šio menininko kūrinius.

Vienas iš naujausių, turistų ir vietinių gyventojų mėgstamų objektų Ignalinos mieste – Miško parko takas šalia Palaukinio ežero, kuriame gamtos grožis derinamas su smulkiosios architektūros objektais, poilsio zonomis, edukaciniais stendais ir paveikslais. Juos 2024 metais sukūrė Lietuvos, Latvijos, Čekijos, Lenkijos ir Prancūzijos menininkai, dalyvavę Ignalinos rajono savivaldybės administracijos projekte „Europa kuria: visi skirtingi, visi lygūs“.

Palūšėje, įgyvendinant parko direktijos projektą „Green Stories“, kuriama Mėnulio laboratorija ir istorinių augalų sodas. Mėnulio laboratorija – tai įrenginys po stikliniu gaubtu, kuriame bus įvairūs jutikliai, stebėjimo kameros, apšvietimas bei augalų auginimo vieta. Na, o šiuo metu jau pasodintą istorinių augalų sodą sudaro 6 ekspozicijos. Trys iš jų supažindina su įvairiais istoriniais laikotarpiais Aukštaitijos nacionalinio parko ir Labanoro regioninio parko apylinkėse augintais augalais. Kitos trys skirtos parodyti, kaip senuosius augalus galima susodinti šiuolaikiniuose gėlynuose, taip siekiant populiarinti jau primirštas jų rūšis. Sode bus įrengti stendai, apšvietimas, poilsio vietos, lauko klasė. Planai išties dideli ir labai patrauklūs.

Jau ne naujiena, bet tikrai gera žinia, kad šią vasarą vėl lankytojams kasdien nuo 10 iki 18 val. bus atidaryta viena seniausių ir žymiausių Lietuvoje Šv. Juozapo Palūšės bažnyčia. 2024 metais bažnyčią vasaros sezono metu aplankė 14 tūkst. žmonių.

Regionai, kurie yra mažiau patrauklūs privačiam verslui, neturėtų būti palikti tvarkytis vien savo jėgomis. Valstybė galėtų veikti aktyviau tiek per infrastruktūros projektus, tiek per viešųjų paslaugų stiprinimą, darbo vietų kūrimą viešajame sektoriuje, mokesčių lengvatas.

Geopolitinė situacija verčia mus mąstyti strategiškai: stiprūs regionai – stipri valstybė. Paribio savivaldybės gali tapti ne problema, o valstybės galimybe ir stiprybe.

Mes tikrai džiaugiamės, kad Ignalinos rajone atsirado naujų patyriminio turizmo formų, pvz. „River Hiking“, kuomet einama upės vaga. Toks žygis, brenant vandeniu, suteikia daug emocijų, adrenalino, yra tikrai nuotaikingas. Kaip ir naktiniai žygiai valtimis, kurių stiklinis dugnas šviečia. Modernėja laivų turizmas, naudojami elektriniai varikliai ir saulės baterijos. Tai reiškia,

kad sprendžiame ne tik turizmo, bet ir tvarumo klausimus.

Savivaldybės administracija šiuo metu daug dirba su prieš kelerius metus sukurtos funkcinės zonos VIZA projektais. Ignalinos, Zarasų ir Visagino miestai nusprendė vystyti bendrą turizmo strategiją – išgryninti kiekvieno miesto privalumus, modernizuoti infrastruktūrą, vystyti gamtos ir kultūros paveldo objektų tinklą, o galiausiai sukurti bendrus turistinius maršrutus. Ignalinos rajone lankymui bus pritaikyti ir pagal šiuolaikinius reikalavimus sutvarkyti Ignalinos ir Palūšės paplūdimiai, vizitine Ignalinos kortele tapusi teritorija prie Paplovinio ežero tilto, taip pat Rojaus kaime esančio memorialinio Adomo Hrebnickio muziejaus aplinka. Suplanuotas ir Bendradarbiystės centro VIZA–LIFE įkūrimas Lietuvos žiemos sporto centre. Vietiniai gyventojai ir atvykstantys labai laukia, kada bus nutiestas naujas dviratininkų ir pėsčiųjų takas nuo Ignalinos iki Palūšės.

Kuo dar galite pasidžiaugti?

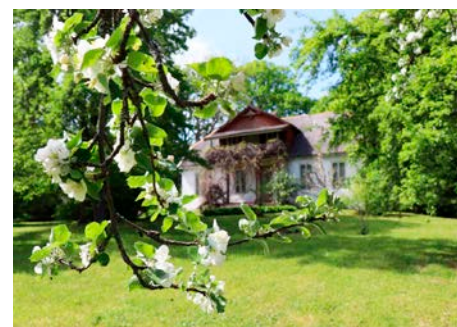
Noriu pasidžiaugti suaktyvėjusia nevyriausybinę organizacijų, bendruomenių kultūrine ir projektine veikla. Išties turime gražių pavyzdžių, kaip bendruomenės ne tik renginius orga-

nizuoja, bet ir prisideda gražinant, tvarkant poilsio vietas, viešąsias erdves, teikiant socialines paslaugas, plečiant savanorystės tinklą.

Praeitais metais savivaldybė skyrė 100 tūkst. eurų Dalyvaujamajam biudžetui – bendruomenių idėjomis realizuoti. Palūšės kaime bus statomas Kultūros ir amatų centras, Vidiškių kaime atsiras sporto erdvė su lauko treniruokliais, Kazitiškio kaimo bažnyčioje restauruojami vargonai. Linkmenyse jau baigiamas įrengti įdomus objektas – šviečiantis ir kviečiantis plaktukas. Jis kvies aplankyti tikrai išskirtinę muziejinę plaktukų ekspoziciją, jau beveik 10 metų veikiančią Linkmenyse, bendruomenės pastatė, padovanotą Žanetos ir Antano Kibickų. Siekiama didinti jos žinomumą ir skatinti turizmą. Metalinis šviečiantis plaktukas atrodys efektyviai, suteiks gyvumo ir patrauklumo aplinkai. Jį pagamins Ignalinos krašto menininkas, auksinių rankų kalvis Raimondas Žievyys.

Savivaldybėje šiemet surengtos dvi mokslinės konferencijos, kuriose aptarta tai, ką galima sukurti, pasitelkiant vietinius išteklius. Pristatytos kanapių pluošto, avių vilnos, šiaudų ir molio panaudojimo galimybės bei naujausios technologijos, taip pat Europos ateičiai

Gegužės 28 d. meras Laimutis Ragaišis sutiko mokinių ir juos lydinčių mokytojų grupę iš Lenkijos miesto partnerio Serocko. Po kelių metų pertraukos vėl atnaujinta jaunimo mainų programa. Abu miestai daugiau nei 25-erius metus puoselėja bendradarbiavimą ir draugystę.

Šią vasarą vėl lankytojams atidaryta viena seniausių ir žymiausių Lietuvoje Šv. Juozapo Palūšės bažnyčia. Ignalinos miesto skvere pastatyta skulptūra „Sveikas gyvas, bratka“ tapo traukos vieta.

maisto tendencijos. Verslininkai, bendruomenių atstovai turėjo išskirtinę progą išgirsti pranešimus apie naujausius mokslinius tyrimus, pasidomėti gerųjų pavyzdžių praktika. Smagu, kad Ignalinos krašte turime ir Svirplių ūkį, ir „Slow food“ tradicijas plėtojantį avių ūkį „Sūrio kelias“.

Šiomet įvedėte rinkliavą už naudojimąsi turizmo ir poilsio infrastruktūra, kodėl priimtas toks sprendimas?

Taip, gegužės mėnesį vykusiam Ignalinos rajono savivaldybės tarybos posėdyje patvirtinti Vietinės rinkliavos už naudojimąsi Ignalinos rajono savivaldybės viešąja turizmo ir poilsio infrastruktūra nuostatai. Sekant kitų miestų ir kurortinių savivaldybių pavyzdžiu, nuo 2026 m. sausio 1 d. įvesta 2 eurų už vieną nakvynę vietinė rinkliava už naudojimąsi Ignalinos rajono savivaldybės viešąja turizmo ir poilsio infrastruktūra. Esame kurortinė vietovė ir manome, kad ši rinkliava padės sukurti dar patrauklesnę aplinką.

Surinkus viešai skelbiamus duomenis apie apgyvendinimo paslaugų teikėjus Ignalinos rajono savivaldybėje, nustatyta, kad šiuo metu apgyvendinimo paslaugas teikia 77 fiziniai ir

22 juridiniai asmenys (apie 1600 lovų). Atlikto analizės pagrindu prognozuojama, kad į Ignalinos rajono savivaldybės biudžetą už naudojimąsi savivaldybės viešąja turizmo ir poilsio infrastruktūra gali būti surenkama apie 120 tūkst. eurų kasmet. Šios lėšos bus naudojamos viešajai turizmo ir poilsio infrastruktūrai gerinti.

Su rytine Ignalinos rajono siena baigiasi ne tik Lietuvos, bet ir ES, ir NATO siena. Kaip vertinate rajono saugumą esant gan aštriai geopolitinei situacijai?

Ignalinos rajonas, būdamas rytine Lietuvos, Europos Sąjungos ir NATO siena, tikrai turi ypatingą geopolitinę svarbą. Mūsų savivaldybė bendradarbiauja su atsakingomis institucijomis, rūpinasi civilinės saugos stiprinimu, informuotumu ir bendruomenės švietimu, mokymu bei pasirengimu. Saugumas šiuo metu svarbi sritis, kuriai nuolat skiriame dėmesį, nes mūsų pareiga – būti pasiruošusiems įvairiems scenarijams ir užtikrinti gyventojų ramybę. Prisidedame prie vis stiprėjančios Lietuvos šaulių sąjungos Plk. Prano Saladžiaus 9-osios šaulių rinktinės Ignalinos 904 šaulių kuopos veiklos, Ignalinoje įkurtos Lietuvos gynybos, kultūros ir

švietimo asociacijos darbų, kurie labai svarbūs ugdant jaunimo pilietiškumo ir patriotiškumo dvasią, lavinant krašto gyventojų gynybos įgūdžius. Ignalinos rajono savivaldybės sveikatos biuras bendruomenių nariams organizuoja pirmosios medicinos pagalbos mokymus, tokiuose mokymuose dalyvavo ir savivaldybės administracijos darbuotojai.

Jūsų manymu, ar paribio rajonams skiriamas pakankamas dėmesys, vertinant geopolitinę situaciją? Kokių Seimo, Vyriausybės sprendimų galbūt pasigendate?

Šiandien visi kalba apie regionų politiką, tačiau mūsų įsitikinimu, Lietuvai būtina kryptinga ir nuosekli valstybinė regionų politika, kuri būtų orientuota į visapusišką šalies teritorinį balansą. Kalbame ne tik apie abstraktų dėmesį, bet ir apie labai konkrečius sprendimus – tiek finansinius, tiek strateginius. Ypač tai aktualu paribio rajonams, kurie dėl savo geografinės padėties susiduria su specifiniais iššūkiais: saugumo, socialinės atskirties, prastos demografinės situacijos, investicijų trūkumo.

Dėkoju už pokalbį.

Kalbino Lina Kovalevskienė

VISA LIETUVA GIRDĖJO:

TELŠĖ ŠINDEIN LINGOUN!

Birželio 13–15 dienomis Telšiuose susiūbavo žemė – vyko Žemaitijos sostinės šventė „Telšė linGOUN“. Tris dienas vykusiuose renginiuose netrūko sporto, kultūros, edukacinių renginių. Skambėjo pasaulinių atlikėjų hitai, scenoje pasirodė Lietuvos muzikos žvaigždės, tūkstančiais žiedų pražydo rekordinis bijūnų vainikas, kilo aitvarai, lėktuvai, žemė drebėjo nuo šokių festivalio ritmo.

Šventė „Telšė linGOUN“ dar kartą įrodė – Žemaitijos sostinė gyva žmonėmis, jų kūrybingumu, bendryste ir nuoširdumu.

„Kiekvienas šventės akcentas – nuo žydinčio bijūnų vainiko iki skambančios muzikos, nuo istorinių pasakojimų iki vaikų juoko – liudija, kad Telšiai moka švęsti iš širdies. Dėkoju kiekvienam, prisidėjusiam prie šio gražaus bendro darbo – tai buvo šventė, kurią kūrėme ir su visa bendruomene išgyvenome kartu“, – sako Telšių rajono savivaldybės meras Tomas Katkus.

REKORDINIS VAINIKAS

Dar prieš prasidedant šventei Telšių rajono gyventojai buvo pakviesti kartu sukurti daugiausiai žiedų turintį bijūnų vainiką visoje Lietuvoje. Prie šios iniciatyvos prisijungė visa Telšių rajono bendruomenė. Iš miestelių, gyvenviečių žmonės vežė, nešė gėles ir netrukus visa jūra bijūnų atsidūrė organizatorių rankose.

Birželio 13 dieną, nuo ryto iki vakaro kurtas daugiau kaip 4 000 bijūnų žiedų turintis vainikas išsiskleidė Turgaus aikštėje. Miestas pasiūšė nepaprastu reginiu – įspūdingu bijūnų vainiku, sukurtu išvien dirbančios, kūrybingos bendruomenės rankomis.

Didžiausia padėka šios šiltos iniciatyvos autorei ir miesto grožio puoselėtojai Birutei Lekavičiūtei, o taip pat – kiekvienam, prisidėjusiam prie šio grožio gyventojui!

MIESTO BENDRUOMENĖS PIKNIKAS

Penktadienio rytą net saulutė po lietingos savaitės išlindo pasižiūrėti, kaip tie „Telšė linGOUN“. O pradėjome stipriai, masiškai ir su gera nuotaika.

Pietų metu vykęs Miesto bendruomenės piknikas Masčio ežero pakrantėje tradiciškai sukvietė gausią miestelio bendruomenę, kuri nuoširdžiai tarpusavyje šnekučiavosi, dalijosi atsineštomis vaišėmis, gėrimais ir gera nuotaika.

Susirinkusius miestelėnus pasveikino Telšių rajono savivaldybės meras Tomas Katkus:

„Miestus galime pastatyti iš plytų, tačiau sielą jiems suteikia tik miesto gyventojai. Ši šventė – ne apie vaises, o apie gražią visų mūsų bendrystę. Tad garsiai apie tai pasakykime visiems aplinkui – Plungei, Mažeikiams, kurie jau šventė, o Plungė dar tik švęs, – kad Telšė šindein linGOUN!“

Į pikniką užsuko ir Telšiuose vakar apsilankęs Ministras Pirmininkas Gintautas Paluckas. Premjeras pasveikino visus su Žemaitijos sostinės šventės pradžia bei pasidžiaugė Telšiuose jau eilę metų tęsiama gražia tradicija.

Į DANGŲ KILO 50 KV. M AITVARAS

Pasibaigus Miesto bendruomenės piknikui, daugelis grįžo į darbus, kiti vyko į eksperimentinės archeologijos kiemėlį „Eksperimentum“ Žemaičių muziejuje „Alka“, tretį ėmėsi didžiausio „Telšė linGOUN“ aitvaro tapybos Turgaus aikštėje. Čia taip pat buvo atidaryta paroda „Senieji Telšiai – pasižvalgykime po praeitį“, kur miestelėnai galėjo išvysti iki širdies gelmių pažįstamas vietas senose fotografijose.

Besižvalgant po senuosius Telšius, kartu su prisiminimais į dangų pakilo visą popietę Meno mokyklos moksleivių pieštas įspūdingo dydžio – net 50 metrų – aitvaras.

Taip pat telšiškius penktadienį į paskaitą „Eksperimentinė archeologija“ Žemaičių muziejuje „Alka“ pakvietė archeologas dr. Gvidas Slah. Kiek vėliau Telšių ješuvoje suskambėjo senosios muzikos ansamblio „Šviesotamsa“ koncertas, skirtas Prūsijos kunigaikštystės 500 metų jubiliejui. O 18 val. Šv. Antano Paduviečio katedroje skambėjo Islandų choro „Ljōsbrá“ ir Telšių kultūros centro mišraus choro „Žemaičiai“ koncertas.

XIII ŠOKIŲ FESTIVALIS „DANCE STATION“

Gyventojai vietoje koncerto Šv. Antano Paduviečio katedroje galėjo rinktis ir kitas veiklas: ekskursiją „Nuo Malūno kalvos per Kalno gatvę“ (su gide Elena Kakanauskiene) arba pasinerti į pašėlusį XIII šalies šokių festivalio „DANCE STATION – 2025“ ritmą.

„Šiandien Telšiai alsuoja ritmu, energija ir kūryba – džiaugiuosi galėdamas su jumis pasisveikinti jau 13-ajame tarptautiniame šokių festivalyje „Dance Station“! – sveikino susirinkusius gyventojus Telšių rajono savivaldybės meras T. Katkus. – Tai ne tik festivalis – tai šventė, kur susitinka talentas, atsidavimas ir judesys. Šiandien čia susibūrė 1010 dalyvių – ir tai rodo, kokia stipri ir gyva yra šokio bendruomenė.“

„Dance Station“ festivalis žavėjo žiūrovus įvairiais šokio stilais – nuo modernaus ir gatvės šokio iki klasikinio bei šou pasirodymų. Scenoje skambėjo muzika, tryško emocijos, o kiekviena pasirodymų minutė atskleidė begalinį šokėjų darbą, veržlumą ir meninę išraišką.

Vakaro kulminacija tapo DJ Jovani pasirodymas, kuris savo energija ir ritmais užkūrė visą miestą.

TELŠIŲ PADANGĖJE – AKROBATINIŲ SKRYDŽIŲ GRUPĖS ANBO PASIRODYMAS

Birželio 13-osios vakarą Telšių miesto šventės dalyviai stebėjo neeilinį reginį – dangų virš Masčio ežero sudrebino akrobatinių skrydžių grupės ANBO pasirodymas. Vienas ryškiausių ir laukiamiausių šventės akcentų sulaukė gausaus žiūrovų būrio – amfiteatras ir pakrantės skendėjo žmonių šurmulyje, o visų žvilgsniai kilo į dangų.

22:40 val. Telšių padangę pradėjo raižyti trys legendiniai Jak-50 tipo akrobatiniai lėktuvai, valdomi profesionalių pilotų Rolando Pakso, Algimanto Žentelio, Roberto Noreikos.

Šis pasirodymas ne tik simboliškai įprasmino Telšių – Žemaitijos sostinės – išskirtinumą, bet ir priminė apie Lietuvos aviacijos istoriją bei legendinius ANBO lakūnus, kurių dvasia tarsi atgimė virš Masčio ežero bangų.

ANTRA ŠVENTĖS DIENA – IR VAIKAMS, IR NE VAIKAMS

Siūbuoti, linguoti Telšiai šeštadienį pradėjo nuo pat ryto. Zakso kalno papėdėje įsikūrusi Prekybininkų ir amatų mugė atvyniusius viliojo įvairiausiais skanumynais bei gėrimais, kvietė įsigyti rankų darbo dirbinių ir kitų prekių.

Netrukus prasidėjo ir sporto rungtys. Telšišiai bei miesto svečiai savo jėgas galėjo išmėginti krepšinio aikštelėje, rankų lenkimo varžybose ar suremti protus šachmatų lentoje.

Mušant būgnams, subangavo Masčio ežeras – prasidėjo jau tradicinėmis tapusios „Drakono“ valčių lenktynės. Į rungtynes užsiregistravo 18 komandų iš Telšių, Varnių, Upynos, Plungės, Šiaulių, Klaipėdos ir kt. miestų. Po inir-

Į bendruomenės pikniką užsuko savivaldybės meras Tomas Katkus ir Telšiuose apsilankęs Ministras Pirmininkas Gintautas Paluckas.

tingų kovų lenktynių nugalėtojais pripažinta iš Lentvario atvykusi komanda. Antrą ir trečią vietas pasidalino komandos iš Šiaulių.

Patys mažiausieji Žemaitijos sostinės šventės „Telšė linGOUN“ dalyviai šėlo Vaikų pramogų pievoje, kur jų laukė pasirodymai, aktyvios užduotys, smagūs žaidimai, kūrybiniai ir edukaciniai užsiėmimai.

Mažieji telšišiai atrado technologijų pasaulį Robotikos akademijoje ir STEAM dirbtuvėse, šoko ir dainavo kartu su vaikų meno kolektyvais, įvairiais piešiniais dabino savo veidukus, bendravo su Antuanu Ferdinandu ir visiškai tikra Pele, nardė po putų jūrą bei šėlo su į Telšius atplaukusiu Kapitonu Flintu.

IŠSKIRTINIS ŽEMAITIJOS SOSTINĖS ŠVENTĖS „TELŠĖ LINGOUN“ KONCERTAS

Šiomet Šventinis koncertas ant Zakso kalno sukvietė rekordinį žiūrovų skaičių! Organizatoriai suskaičiavo beveik – pilną Kauno Žalgirio stadioną!

Nuo Zakso kalno per visus Telšius skambėjo legendinės Švedijos grupės „Secret Service“ hitai, Lietuvos scenos žvaigždžių – Vaido Baumilos, Evgenyos Redko, grupės „2 – Karolis ir Donatas“, taip pat atlikėjų Gedimino Jokubausko, grupės „ANEI“ ir Agatos Breit – dainos.

„Šiandien Telšiai spindi ne tik šviesomis, bet ir žmonių širdimis. Telšė linGOUN – tai ne tik šūkis. Tai kvietimas gyventi garsiai, su meile, su pasididžiavimu tuo, kas esame, – susirinkusiuosius į koncertą sveikino Telšių rajono savivaldybės meras T. Katkus. – Tad šiandien – šypsokitės, dainuokite, pasikraukite gerų emocijų ir būkite kartu. Leiskime sau švęsti – kaip moka tik žemaičiai. Ir teiştirta visa Lietuva – nes Telšė šindein LINGOUN!“

TREČIOJI ŽEMAITIJOS SOSTINĖS ŠVENTĖS „TELŠĖ LINGOUN“ DIENA BUVO SKIRTA SIELAI IR KŪNUI

Vidurdienį Zakso kalno papėdėje startavo jau trečiasis Telšiuose vykstantis kliūčių bėgimas „Nepalaužiama ištvermė“. Jame dalyvavo ne tik telšišiai, bet ir sportininkai iš kitų Lietuvos bei užsienio miestų. Dalyviai turėjo įveikti 5 arba 10 kilometrų trasas su įvairiomis kliūtėmis: kopėčiomis, medinėmis sienomis, purvo ruožais, šuoliais į vandenį, spygliuota viela ir kitais išbandymais. Finišo tiesiojoje visų laukė atminimo medaliai ir prizai.

Tradiciškai trečiąją šventės dieną Šv. Antano Paduviečio katedroje vyko Šv. Antano atlidai. Po jų bendruomenė susirinko į ypatingą renginį – buvo pristatytas seniausias bažnytinis varpas Telšiuose ir atidengtas vizualios raiškos kūrinys „Stebuklingas kvadratas“.

Žemaitijos sostinės šventę „Telšė linGOUN“ vainikavo jaukus ir nuoširdus Jurgos Šeduikytės koncertas.

Trys dienos prabėgo tarsi akimirksnis. Net pats dangus šiomet Telšiams leido pasidžiaugti švente. Galima pajuokauti, kad vasara šiomet prasidėjo ne birželio 1-ąją, o kartu su Žemaitijos sostinės švente „Telšė linGOUN“.

Dėkojame visiems dalyvavusiems, atvykusiems ir prisijungusiems prie mūsų bendruomenės šventės. Kaip sakė meras T. Katkus, „Miestus galime pastatyti iš plytų, tačiau sielą jiems suteikia tik miesto gyventojai.“

Nuoširdžiai dėkojame generaliniam šventės rėmėjui AB „Žemaitijos pienas“, taip pat šventės „Telšė linGOUN“ bendraautoriams, kurių pagalba mūsų miesto šventė šiomet tapo dar labiau įsimintinesnė.

REGIONAI TARP STRATEGIJŲ IR TIKROVĖS

SEIMO ATEITIES KOMITETAS RAGINA KEISTI NEVEIKIANČIĄ SISTEMĄ

Ar Lietuva turi aiškų atsakymą, kaip ir kokių kelių vystosi jos regionai? Kodėl, praėjus daugiau nei trims dešimtmečiams nuo strateginio planavimo pradžios, regioninė atskirtis ne mažėja, o didėja? Tai nebėra pavienės spragos – tai sisteminio neveiksmo ženklas. Laikas pripažinti: be gilių struktūrinių pokyčių pažanga liks tik dokumentuose, o ne regionų kasdienybėje.

Tokia nuostata vyravo Seimo Ateities komiteto posėdyje, kuriame diskutuota apie regionų pažangos strategines prielaidas. Dėmesio centre – Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano (LRTBP) atnaujinimo galimybės ir Sumaniosios specializacijos (S3) strategijos integravimas į regioninę politiką.

NUO VIZIJŲ PRIE REALYBĖS: LAIKAS IŠSKAIDRINTI PAŽANGOS ARCHITEKTŪRĄ

Komiteto pirmininkas Vytautas Grubliauskas pabrėžė, kad Lietuva nebegali sau leisti kurti abstrakčių strategijų be realaus poveikio. Pasak jo, šalies regioninė politika per ilgai rėmėsi bendromis formulėmis, ignoruodama kiekvieno regiono unikalumą.

„Regionų ekonominė specializacija turi remtis tiek duomenimis, tiek teritoriniais sprendimais, kurie prisitaikytų prie konkrečių regionų ir savivaldybių stiprybių“, – akcentavo V. Grubliauskas.

Diskusijoje išryškėjo klausimas: kaip užtikrinti, kad regionų plėtros politikos dokumentai virstų realiu veiksmų planu, o planavimas taptų įgalinančiu įrankiu, o ne biurokratine procedūra? Komiteto vadovas taip pat pažymėjo, kad dabartinė planavimo sistema dažnai ignoruoja realius regionų išteklius bei jų tarpusavio sąveiką ir ragino pereiti nuo „vieno dydžio visiems“ modelio prie diferencijuotos regioninės politikos.

TERITORINIS PLANAS: STRATEGINIS DOKUMENTAS AR NEĮGYVENDINTA GALIMYBĖ?

Aplinkos ministerijos atstovė Asta Rokickienė priminė, kad Lietuvos bendrasis teritorinis planas nėra projektų sąrašas, o erdvinės sąlygos darniai plėtrai. „Tai turi būti strateginis orientyras, nustatantis vystymo principus ir kryptis, tačiau jo sėkmė priklauso nuo to, kaip šie principai transformuojami į veiksmingas įgyvendinimo priemones“, – akcentavo ji.

REGIONINĖ SPECIALIZACIJA: STRATEGIJA BE STUBURO?

„Kurk Lietuvai“ dalyvis Rytis Stankevičius kritikavo, kad nors visos dešimt apskričių deklaravo savo specializacijas, jos netapo realios politikos dalimi. „Tai nėra strategija – tai dokumentų rinkinys be aiškos įgyvendinimo logikos. Reikia ne tik išteklių sąrašų – reikia instrumentų, kurie paverstų turimus duomenis į veikiančią regioninę politiką“, – pabrėžė jis.

R. Stankevičius ragino atsisakyti „iš viršaus į apačią“ principo ir taikyti vertės kūrimo logiką, grįstą faktiniu kiekvieno regiono potencialu. Pavyzdžiu jis įvardijo Utenos regioną, kuriame galima stiprinti medicinos technologijų klasterį, remiantis tokiais pavyzdžiais kaip „Intersurgical“, „Teltonika Telemedic“ ir planuojama Visagino LEZ.

Seimo Ateities komiteto pirmininkas
Vytautas Grubliauskas.

EIMIN PLANUOJA ATNAUJINTI S3 STRATEGIJĄ BENDRADARBIAUJANT KARTU SU ATEITIES KOMITETU

Ekonamikos ir inovacijų ministerijos patarėjas Paulius Petrauskas informavo, kad šiemet planuojama atlikti tarpinį Sumaniosios specializacijos strategijos vertinimą, įtraukiant išorės ekspertus. „Didžiausia problema – investicijos neturi aiškos technologinės krypties. Sieksime, kad S3 kryptys būtų ne statiškos, o prisitaikančios prie geopolitinių ir ekonominių pokyčių“, – teigė P. Petrauskas.

Ministro patarėjas pažymėjo, kad ministerija planuoja glaudų bendradarbiavimą su Seimo Ateities komitetu, siekiant ne tik peržiūrėti strategiją, bet ir ją grįsti konkrečiomis technologinėmis nišomis bei regionų stiprybėmis. Kaip vieną svarbiausių tikslų iki 2030 m. jis įvardijo BVP skirtumo tarp regionų sumažinimą iki 19,8 proc., pasitelkiant naują investicijų skatinimo paketą.

KOMITETO POZICIJA: LAIKAS STRUKTŪRINIAMS POKYČIAMS

Komitetas vieningai sutaria dėl keturių kertinių regioninės politikos pervaizų kryptų, siekiančių didesnio efektyvumo, įtraukumo ir atsparumo:

Regioninės specializacijos metodikos įgalinimas, paremtos Sumanios specializacijos (S3) koncepcija bei kiekvieno regiono unikalų ekonominių, socialinių ir aplinkos išteklių analize – taip siekiama atskleisti ir mobilizuoti vietos potencialą;

Teritorinio planavimo ir investicijų politikos integracija, užtikrinant, kad planavimo dokumentai būtų grįsti ekonomine logika ir taptų aiškia investicijų platforma, pagrįsta vietovės poreikiais ir galimybėmis;

Regioninių plėtros ir savivaldybių tarybų įgalinimas per realų fiskalinį ir administracinį pajėgumą: ne tik atsakomybė, bet ir atitinkami ištekliai bei galimybė bendrai kurti politiką per daugialygi valdymą;

Pažangi poveikio vertinimo sistema, kuri apima ne tik įgyvendinimo eigą, bet ir galutinį socialinį, ekonominį bei aplinkosauginį rezultatą – taikant vietos lygmens duomenis, nuolatinį stebėjimą ir atviro mokyimosi principus.

AR LIETUVA PASIRENGUSI DECENTRALIZUOTI PAŽANGĄ?

„Jei norime, kad regionai kurtų ne tik vietinę, bet ir nacionalinę vertę – turime liautis perrašinėti strategijas ir pradėti veikti. Ir jei reikia – keisti visą sistemą“, – posėdžio pabaigoje pabrėžė pirmininkas V. Grubliauskas.

Seimo Ateities komitetas siūnčia aiškią žinią: regionai neturi likti pažangos „dekoracija“ – jie turi tapti jos varikliai. Tai reikalauja pereiti nuo centralizuoto valdymo prie regioninės specializacijos, nuo dokumentų – prie rezultatų.

KVIETIMAS VEIKTI: REGIONŲ ATEITIS – BENDRAS DARBAS

Seimo Ateities komitetas rudens sesijoje tęs regionų tematiką, gilinamasis į regioninės specializacijos įgyvendinimą, institucinę sąrangą ir politikos efektyvumo vertinimo mechanizmus. Komitetas siekia, kad diskusijos netaptų vienkartinio forumu, o virstų ilgalaikę bendradarbiavimo platforma.

Todėl kviečiame visus suinteresuotus partnerius – savivaldą, verslo atstovus, mokslo bendruomenę ir pilietinę visuomenę – jungtis į atvirą dialogą ir bendrą darbą, formuojant regioninę politiką, paremtą ne pažadais, o apčiuopiamais rezultatais.

Klausimas lieka atviras: ar Lietuva pasirengusi šiam decentralizacijos iššūkiui, kuris gali nulemti ne tik regionų, bet ir visos šalies ekonominę ateitį?

Parengė Seimo Ateities komiteto biuras

VISAGINO MERAS: BRANDUOLINĖ ENERGETIKA – ŠVARIAI IR SAUGIAI ATEIČIAI

Visagino savivaldybės meras
Erlandas Galaguz.

Klaipėdoje vykusioje konferencijoje „Žalias kursas: keliai ir klystkeliai“, organizuotoje

siekiant atliepti Europos ir Lietuvos aktualijas žaliojo kurso tema, netrūko skambių ir alternatyvių politinių siūlymų „žaliosios krypties nutarimams“, kurie tapo sunkiai pakeliama našta Europos verslui, žemės ūkiui ir mūsų energetiniam saugumui.

Konferencijoje keltas klausimas ir dėl branduolinės energetikos populiarinimo. Skaitydamas pranešimą „Lietuva ir branduolinės energetikos ateitis: kodėl turime veikti dabar“, Visagino savivaldybės meras Erlandas Galaguz akcentavo, kad jis – ne tik meras, bet ir branduolinės energetikos inžinierius-fizikas, daugiau nei dvidešimt metų dirbęs Ignalinos atominėje elektrinėje – nuo jos statybų iki eksploatacijos ir išmontavimo projektų.

„Mažos galios moduliniai reaktoriai (SMR) – Lietuvai pritaikytas sprendimas, kuris ne tik užtikrina švartą ir stabilų elektros gamybą, bet ir gali būti integruojamas greičiau bei lanksčiau nei tradicinės elektrinės“, – vis labiau populiarėjančią branduolinės energetikos rinkos

naujieną pristatė E. Galaguz. Jis taip pat akcentavo, kad mums būtina ugdyti visuomenės supratimą apie branduolinės energetikos naudą – užtikrinamą švartą energiją, tvarumą, nepriklausomybę nuo importuojamų dujų.

Sparti dirbtinio intelekto plėtra pasaulyje taip pat, reikalauja vis daugiau patikimos, nepertraukiamos ir mažai anglies dioksido išskiriančios elektros energijos – šioje srityje branduolinė energetika tampa strateginiu pasirinkimu.

Baigdamas pranešimą, Visagino savivaldybės meras pakvietė politikus imtis strateginių sprendimų ir kartu kurti švartą, saugią ir konkurencingą Lietuvos energetikos ateitį.

Konferencijoje dalyvavo Europos parlamento narys ir renginio organizatorius dr. Aurelijus Veryga, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministras dr. Ignas Hofmanas, Seimo nariai, savivaldybių atstovai, mokslo ekspertai, dėstytojai bei kvestiniai svečiai iš Danijos, Lenkijos, kitų Europos valstybių.

ŠIAULIAI PRISTATĖ INOVATYVIUS MIESTO VALDYMO SPRENDIMUS

Šiaulių miesto savivaldybėje lankėsi Klaipėdos rajono savivaldybės atstovai, kur kartu su kolegomis aptarė savivaldos veiklos aktualijas ir pasidalijo gerąja praktika. Susitikime dalyvavo Klaipėdos rajono savivaldybės administracijos direktorius Jevgenijus Bardauskas, jo pavaduotojas Edgaras Kuturyš, Šiaulių miesto meras Artūras Visockas, vicemeras Justinas Švėgžda, Šiaulių miesto savivaldybės administracijos direktorius Antanas Bartulis.

Vizito metu aptarti sprendimai, kaip abiejose savivaldybėse tvarkomasi su švietimo, infrastruktūros, projektų valdymo ir investicijų pritraukimo iššūkiais. Svečiai supažindinti su čia veikiančia išmaniaja miesto koordinavimo ir priežiūros platforma, pelnusia įvertinimų tiek Lietuvoje, tiek užsienyje. Miesto koordinavimo skyriaus vedėja Rigita Tījūnaitienė išsamiai pristatė, kaip Šiauliuose valdomi įvairūs miesto procesai – nuo viešųjų paslaugų užsakymo iki erdvių priežiūros ir bendradarbiavimo su atsakingomis institucijomis.

Tokie vizitai – puiki galimybė stiprinti tarpinstitucinį bendradarbiavimą, mokytis vieniems iš kitų ir ieškoti sprendimų, kurie prisidėtų prie darnaus savivaldybių vystymosi ir efektyvesnio viešųjų paslaugų teikimo.

Savivaldybės inf.

Nepamiršamos kelionės iš VILNIAUS su lietuvių grupe! Ekskursijos lietuvių kalba!

INTERLUX
TRAVEL

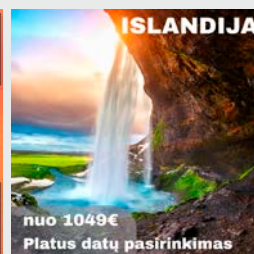
Mūsų ieškokite:

www.interluxtravel.lt

Konstitucijos pr. 12 (1 aukštas) LT-09308 Vilnius, Lietuva

(+370) 527 86 835; (+370) 650 51 568

info@interluxtravel.lt

PERPUS PIGESNĖ „ŽALIOJI“ ELEKTROS ENERGIJA SAVIVALDAI IR SAVIVALDYBIŲ ĮMONĖMS

Savivaldybės bei savivaldybių įmonės, palaikančios „žaliojo“ kurso idėjas ir planuojančios investicijas į aplinkai palankias technologijas, turi galimybę tapti nuotolinėmis elektros energiją gaminančiomis vartotojomis ir apsirūpinti nuosavoje elektrinėje gaminama perpus pigesne elektra. Tokią galimybę joms atveria UAB „E energija“ statomi pirmieji Lietuvoje hibridiniai saulės ir vėjo elektrinių parkai.

Šiuo metu jau statomi trys po 4,5 MW leistinosios generuoti galios hibridiniai parkai suprojektuoti taip, kad parkus galėtų įsigyti viena ar kelios atskiros savivaldybės ar jų įmonės, priklausomai nuo elektros energijos suvartojimo. Šie parkai tinka savivaldybėms, jų valdomoms transporto, apšvietimo ir komunalinių paslaugų įmonėms ar jų grupėms, kurių vidutinė momentinė vartojimo suminė galia yra 2 MW ir daugiau arba per metus suvartoja daugiau kaip 20 000 MWh elektros energijos.

ĮSIGYJANTIEMS – LENGVATINĖ PASKOLA

Parkams įsigyti šiuo metu galima pasinaudoti nacionalinio plėtros banko ILTE teikiama lengvatine paskola. Savivaldybėms leidžiama finansuoti iki 100 proc., o savivaldybių valdomoms įmonėms – iki 80 procentų elektrinių įsigijimo išlaidų, todėl tikrai verta suskubti pasidomėti šia galimybe, o E energijos specialistai gali padėti įsivertinti elektros suvartojimo poreikius ir technines galimybes.

„Parkuose jau įpusėję statybos darbai, baigiamos įrengti saulės elektrinės ir vėjo jėgainių pamatai. Netrukus atvyksta vėjo jėgainių bokštai ir jau šiais metais prasidės elektros gamyba. Visų statybos etapų ir paleidimo–derinimo darbų pabaiga numatyta 2026 m. pirmoje pusėje“, – teigia UAB „E energija“ generalinis direktorius Gediminas Uloza.

KODĖL NAUDINGA TAPTI ELEKTRINĖS SAVININKU?

„Savivaldybės ar jų įmonės, įsigijusios parko dalį užsitikrins stabilią elektros kainą visam elektrinių tarnavimo laikotarpiui, ne mažiau kaip 30 metų, o taip pat išvengs sunkiai prognozuojamų biržos kainų svyravimų, – pabrėžia „E energijos“ vadovas. – Galimybė gauti ILTE lengvatinę paskolą labai palankiomis finansavimo sąlygomis elektrinėms įsigyti šį pirkimą daro dar patrauklesnį. Skaičiuojame, kad su ILTE paskola savoms reikmėms pagamintos elektros savikaina bus apie 45 Eur/MWh (0,045 ct/kWh).“

Visuose trijuose parkuose yra numatyta galimybė įrengti elektros energijos kaupiklius, tai papildoma galimybė efektyviai išnaudoti elektros energiją ir kaupiant, kuomet elektros kaina rinkoje yra žema, piko valandomis ir esant išaugusiai kainai, papildomai valdyti elektros kainų skirtumus. Kaupiklių įrengimas taip pat gali būti finansuojamas pagal tą pačią ILTE paskolų programą.

Projekte užtikrinami kibernetinio saugumo reikalavimai bei diegiama aukščiausius standartus atitinkanti įranga.

Savivaldybės, įsigijusios hibridinį parką, sumažins išlaidas elektros energijai, taip sukuriant galimybę daugiau lėšų skirti svarbiems savivaldos poreikiams.

OPTIMALUS IŠTEKLIŲ PANAUDOJIMAS

Lietuvos gamtinėmis sąlygomis efektyviausia elektros energiją gaminti panaudojant tiek saulės, tiek vėjo jėgainėse, tačiau jei gamtinės sąlygos susiklosto taip, kad vėjuotomis ir saulėtomis dienomis elektros pagaminama daugiau nei gali priimti elektros energijos paskirstymo tinklas, verta pasvarstyti investicijas į elektros energijos kaupimo įrenginius ir, sukauptus pigią perteklinę elektros energiją, panaudoti ją kuomet reikalinga.

Pasvalio rajone statomą kompleksą sudaro trys atskiromis jungtimis prie ESO tinklo prijungti parkai, kurių kiekviename bus įrengta 4,5 megavato vėjo ir 4,5 megavato saulės elektrinės bei numatyta galimybė ateityje papildomai prijungti energijos kaupiklį-bateriją. Bendra visų hibridinių parkų instaliuota galia – 27 megavatai, leistina generuoti galia – 13,5 megavato.

„Hibridinis parkas, kuriame panaudojama tiek vėjo, tiek saulės energija, o jei yra galimybė, ir baterija, yra optimaliausias atsinaujinančių energetinių išteklių panaudojimas. Žiemą ir rudenį, kai mažiau saulės, elektros energiją gamins vėjas. Kai šviečiant saulei ir pučiant vėjui energijos pagaminama daugiau negu gali priimti elektros tinklai, perteklių gali kaupti baterija. Tą energiją bus galima naudoti tada, kada jos reikia“, – hibridinio parko privalumą pristato nuo 1994 m. energijos transformacijos projektus vystančios atsinaujinančios energetikos bendrovės „E energija“ generalinis direktorius Gediminas Uloza.

VIENUOLIKTĄ KARTĄ APDOVANOTI „IŠMANIOJO Miesto“ KŪRĖJAI

Kaune, Mokslo saloje, įvyko vienuoliktą kartą organizuojamų nacionalinių urbanistikos ir architektūros apdovanojimų „Išmanusis miestas 11“ ceremonija. Tai unikalus nacionalinis projektas, jungiantis savivaldybes, aukštąsias mokyklas, privatų ir valstybės sektorius, siekiant tvarių, kokybiškų viešųjų erdvių sprendinių ir skatinant darnų miestų plėtojimą. Architektai, urbanistai, inžinieriai ir interjero dizaineriai kūrė erdves Alytaus, Anykščių, Jonavos rajonų, Kauno ir Klaipėdos miestų, Neringos, Šilutės, Skuodo, Telšių ir Trakų rajono teritorijoms.

Istorija alsuojančioje edukacinėje aplinkoje, Mokslo saloje (Nemuno saloje), susirinko keli šimtai garbingų svečių: valstybinių institucijų atstovai, aukštųjų mokyklų studentai ir dėstytojai, architektai, urbanistai, inžinieriai, savivaldybių atstovai, taip pat projektų autoriai ir konkurso partneriai.

Šiemet pirmą kartą apdovanojimų ceremonija persikėlė iš Vilniaus į Kauną, kur svečius džiugino erdvės, kuriose įprastai nerengiami renginiai. Šventės dekoracijomis rūpinosi augalų stilistas Mantas Petruškevičius.

Konkurse „Išmanusis miestas 11“ dalyvavo 10 Lietuvos savivaldybių bei buvo pateikti 47 projektai. Per 11 metų „Išmanusis miestas“ konkursui iš viso buvo sukurta beveik 400 projektų savivaldybių teritorijoms. Dalyviai motyvuojami organizatorių ir rėmėjų įsteigtais pinigiais prizais ir vertingomis dovanomis. Projektą globoja Susisiekimo, Kultūros ir Aplinkos ministerijos, Lietuvos architektų sąjunga ir Lietuvos architektų rūmai.

Ceremonija prasidėjo gausiais sveikinimais. Sveikinimo kalbą sakė susisiekimo ministras Eugenijus Sabutis, kuris džiaugėsi ilgamečiu bendradarbiavimu ir įteikė padėką projekto sumanytojai Ignei Dutovai už Lietuvos miestų, rajonų gražinimą ir jaunimo skatinimą kurti. Sveikinimo žodį tarė ir kultūros viceministrė Ingrida Veliūtė, kalbėjusi apie neišvengiamus

miestų pokyčius ir tai, kaip „Išmanusis miestas“ prie jų prisideda. Scenoje pasirodė ir savivaldybių vadovai.

Prieš paskelbdama pagrindines prizines vietas pelniusius autorius, STRUCTUM žurnalo direktorė ir „Išmanusis miestas“ projekto sumanytoja Ignė Dutova apdovanojo projektus, gavusius specialias nominacijas.

Už išraiškingiausią architekto ambicijų apdovanotos Roberta Rudminaitė ir Livija Balysytė (teritorija: Apžvalgos bokštas – žvilgsnis į Jonavą iš aukštai), darbo vadovė Laura Jankauskaitė-Jurevičienė, Kauno technologijos universitetas.

Geriausios urbanistinės koncepcijos apdovanojimą pelnė komanda Anastasija Iznova ir Violeta Kaminskaja (teritorija: Anykščių miesto centrinės turgavietės urbanistinė koncepcija).

Prizą, kurį įsteigė „Panasonic Heating & Cooling Solutions“ už geriausią inžinerinį sprendimą pelnė Dovilė Mackevičiūtė, Antanas Lizdenis, Dalius Naginė (teritorija: Kauno Vilijampolės mikrorajonas).

Studentų kategorijoje pirmosios vietos nugalėtoją pasveikino ir 3000 eurų čekį įteikė „YIT Lietuva“ generalinis direktorius Kęstutis Vanagas. Laimėjęs projektas – „A. Žmuidzinavičiaus memorialinis namas“, kurį parengė Kauno technologijos universiteto studentas Martynas Stakvilevičius (darbo vadovas Vytautas Baltus).

Profesionalų kategorijoje pirmoji vieta atiteko projekto „Gintaro įlanka Juodkrantėje“ autorėms – Guodai Zykuvienei, Gražinai Janulytei-Bernotienei, Aukse Taurasevičiūtei ir Lukrecijai Jankauskaitei. Komandą pasveikino Ignė Dutova ir įteikė 4000 eurų piniginių prizą.

Parengta pagal UAB „Structum projektai“ inf.

